

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАПН УКРАЇНИ

МАЛИХІН О. В. ЛІПЧЕВСЬКА І. Л.

Робоча програма дисципліни

**СУЧАСНІ НАУКОВІ МЕТОДИ
ДОСЛІДЖЕННЯ В ПЕДАГОГІЦІ**

для здобувачів вищої освіти

**Ступінь «Доктор філософії»
Спеціальність 011
Освітні, педагогічні науки**

Київ – 2023

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

МАЛИХІН О. В. ЛІПЧЕВСЬКА І. Л.

**СУЧАСНІ НАУКОВІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПЕДАГОГІЦІ
*РОБОЧА ПРОГРАМА***

дисципліни для здобувачів вищої освіти

ступінь «Доктор філософії»

спеціальність: *011 Освітні, педагогічні науки*

КИЇВ
Педагогічна думка
2023

УДК 37.014:167.0018(0.034.2)

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 12 від «31» серпня 2022 р.).

Малихін О. В., Ліпчевська І. Л. Сучасні наукові методи досліджень в педагогіці. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» / О. В. Малихін, І. Л. Ліпчевська. [Електронне видання]. – Київ: Педагогічна думка, 2023. – 17 с.

DOI: 10.32405/978-966-644-692-6-2022-16

ISBN 978-966-644-692-6

Рецензент:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент, головний науковий співробітник відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Навчальна дисципліна «Сучасні наукові методи дослідження в педагогіці» спрямована на формування та розвиток у аспірантів аналітико-прогностичної, інноваційно-дослідницької, рефлексійно-дослідницької та цифрової (діджитальної) компетентностей через вивчення сучасних кількісних, якісних і змішаних методів досліджень у педагогіці, формування в слухачів умінь планування та здійснення педагогічного експериментального дослідження, використання статистичних методів опрацювання його вихідних даних.

Робоча програма складається з двох змістовних модулів. У першому розглядається педагогічне дослідження як складова наукової діяльності, зокрема, сучасний контекст педагогічних досліджень. У другому – статистичні методи обробки даних у педагогіці та сучасне програмне забезпечення для проведення статистичного аналізу результатів досліджень.

The academic discipline "Modern scientific Research Methods in Pedagogy" is aimed at the formation and development of analytical-predictive, innovative-research, reflexive-research and digital competencies in post-graduate students through the study of Modern Quantitative, Qualitative and Mixed research methods in pedagogy, the formation of post-graduate students' skills in planning and implementing pedagogical experimental research, the use of statistical methods for processing its initial data.

The program consists of two content modules. The first section considers pedagogical research as a component of scientific activity, in particular the modern context of pedagogical research. The second section includes statistical methods of data processing in pedagogy and modern software for statistical analysis of research results.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2023 рік

© Педагогічна думка, 2023 рік

© Малихін Олександр Володимирович, 2023 рік

© Ліпчевська Інна Леонідівна, 2023 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 1	Галузь знань: <u>01 – «Освіта/Педагогіка»</u>	Загальна підготовка
Загальна кількість годин – 30		
Модулів – 1	<u>011 «Освітні, педагогічні науки»</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		3-й
		Семестр
		6
Індивідуальне заняття не передбачено	Освітній ступінь: <u>Доктор філософії</u>	Лекції
		4 год.
		Семінарські
		2 год.
		Практичні
		4 год.
		Самостійна робота
20 год.		
	Вид контролю: залік	

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:1,5.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою навчальної дисципліни «Сучасні наукові методи дослідження в педагогіці» є формування та розвиток у аспірантів аналітико-прогностичної, інноваційно-дослідницької, рефлексійно-дослідницької та цифрової (діджитальної) компетентностей через вивчення сучасних кількісних, якісних і змішаних методів досліджень у педагогіці, формування в слухачів умінь планування та здійснення педагогічного експериментального дослідження, використання статистичних методів опрацювання його вихідних даних.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування наступних компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність і готовність розв'язувати комплікативні науково-дослідні (науково-теоретичні та науково-практичні) проблеми в галузі освіти (відповідно до цілей і завдань професійно-педагогічної та дослідно-інноваційної діяльності) на засадах реалізації голістичного, інтегрованого та компетентнісного підходів, що

зумовлює переосмислення наявних та створення нових фундаментальних теоретичних знань (обґрунтованих на концептуально-методологічному рівні) та запровадження новітньої професійно-педагогічної практики (через реалізацію сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти);

загальні компетентності (ЗК):

- здатність і готовність до виконання науково-дослідної діяльності в галузі освіти на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення (ЗК 2);
- здатність і готовність використовувати інформаційні технології в процесі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти (ЗК 4);
- здатність і готовність до аналізу і синтезу актуальної професійно значущої інформації в галузі освіти з різних джерел (ЗК 5);
- здатність і готовність до генерування нових науково-значущих ідей як результату креативного мислення під час здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти та професійно-педагогічної діяльності (ЗК 7);
- здатність і готовність до науково-дослідної та професійно-педагогічної рефлексії (ЗК 13);

фахові (професійні) компетентності (ФК):

- цифрова (діджитальна) компетентність (ФК 3) виявляється в здатності і готовності застосовувати сучасні цифрові технології під час організації та здійснення освітнього процесу в закладах вищої та загальної середньої освіти та під час здійснення науково-дослідної діяльності;
- аналітико-прогностична компетентність (ФК 10), яка виявляється в здатності і готовності здійснювати процес аналізу та синтезу задля забезпечення науково-обґрунтованої прогностики результатів освітнього процесу, управління освітніми процесами та системами (відповідно до рівня освіти, який надається);
- інноваційно-дослідницька компетентність (ФК 13), яка виявляється в здатності і готовності застосовувати сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти, а також спиратися на їхнє теоретико-методологічне обґрунтування в процесі здійснення науково-дослідної діяльності;
- рефлексійно-дослідницька компетентність (ФК 15), яка виявляється в здатності і готовності здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі.

Результати навчання дисципліни «Сучасні наукові методи дослідження в педагогіці» можна вважати успішними за умови досягнення

предметних результатів:

	Знання	Уміння
ЗК 2	- знання про методологію та технології науково-дослідної діяльності в галузі освіти	- уміння застосовувати методологію та технології науково-дослідної діяльності - уміння здійснювати науково-дослідну діяльність на основі аналітичного, критичного та креативного мислення
ЗК 4	- знання про сучасні інформаційні технології, форми, методи та засоби їх	- уміння застосовувати сучасні інформаційні технології в освітньому процесі

	використання в освітньому процесі та науково-дослідній діяльності	та науково-дослідній діяльності
ЗК 5	- знання про аналіз і синтез як теоретичний метод науково-педагогічного дослідження - знання про способи здобуття професійно значущої інформації в галузі освіти з різних джерел	- уміння здійснювати аналіз і синтез інформації в галузі освіти - уміння визначати актуальність професійно значущої інформації - уміння працювати з різними джерелами інформації
ЗК 7	- знання про способи генерування науково-значущих ідей в галузі освіти під час здійснення науково-дослідної та професійно-педагогічної діяльності	- уміння генерувати нові науково-значущі ідеї в галузі освіти
ЗК 13	- знання про рефлексію, науково-дослідну та професійно-педагогічну рефлексію - знання про самостійність та автономність суб'єктів освітньої і науково-дослідної діяльності	- рефлексійні уміння суб'єкта освітньої і науково-дослідної діяльності - уміння виявляти самостійність і автономність в освітній, професійно-педагогічній і науково-дослідній діяльності
ФК 3	- знання про сучасні цифрові технології, цифрові гаджети, їхнє програмне забезпечення та потенційні можливості їх використання в освітній і науково-дослідній діяльності	- уміння використовувати сучасні цифрові технології, цифрові гаджети, їхнє програмне забезпечення в використанні в освітній і науково-дослідній діяльності - уміння використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси в освітній, професійно-педагогічній і науково-дослідній діяльності в галузі освіти
ФК 10	- знання про аналітико-прогностичну діяльність та її інтеграцію в освітню та науково-дослідну діяльність як їхню невіддільну компоненту - знання про процеси аналізу та синтезу як засобу забезпечення науково-обґрунтованої прогностики результатів освітнього процесу	- уміння здійснювати аналітико-прогностичну діяльність як невіддільну компоненту освітньої та науково-дослідної діяльності
ФК 13	- знання про інноватику в науці загалом та в освіті зокрема	- уміння інтегрувати новітні та класичні методологічні підходи в галузі освіти під час здійснення освітньої та науково-дослідної діяльності
ФК 15	- знання про науково-дослідницьку та професійно-педагогічну рефлексію	- уміння здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі

У *результаті* вивчення дисципліни «Сучасні наукові методи дослідження в педагогіці» здобувач має:

знати:

- сутність і специфіку сучасних кількісних наукових методи, які використовуються в педагогічних дослідженнях
- сутність і специфіку сучасних якісних наукових методи, які використовуються в педагогічних дослідженнях
- сутність і специфіку сучасних змішаних наукових методи, які використовуються в педагогічних дослідженнях
- сутність і структуру педагогічного експериментального дослідження;

- типові задачі збору й аналізу експериментальних даних у педагогіці та підходи до їхнього вирішення;
- типові статистичні методи обробки даних, які використовуються в педагогіці

вміти:

- обирати та доцільно застосовувати в професійній діяльності кількісні, якісні та змішані методи наукового дослідження
- статистично опрацювати результати педагогічного експерименту, зокрема з використання комп'ютерних засобів для аналізу, візуалізації та інтерпретації даних
- критично осмислювати та перевіряти адекватність отриманих результатів
- представляти власні результати в усній або письмовій формі, готувати їх до оприлюднення, в тому числі в зарубіжних наукових виданнях, а також у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах

обґрунтовувати та проявляти ставлення:

- щодо використання кількісних, якісних і змішаних наукових методів у науково-педагогічній діяльності;
- планування та проведення експериментального педагогічного дослідження,
- опрацювання вихідних даних експериментального педагогічного дослідження та оприлюднення отриманих результатів.

Програма навчальної дисципліни «Сучасні наукові методи досліджень в педагогіці» складається з одного модулю. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин/1 кредит за ЄКТС.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
Тема 1. Педагогічне дослідження як складова наукової діяльності	14	2	2	-	10
Тема 2. Статистичні методи обробки даних у педагогіці	16	2	-	4	10
Всього годин	30	4	2	4	20

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1.	Педагогічне дослідження як складова наукової діяльності	2
2.	Статистичні методи обробки даних у педагогіці	2
	Разом	4

Тема 1. Педагогічне дослідження як складова наукової діяльності

Сучасний контекст педагогічних досліджень. Етика педагогічного дослідження. Проектування та планування педагогічного дослідження. Якісні та кількісні методи педагогічного дослідження. Змішані методи досліджень у педагогіці.

Суть і структура експериментального педагогічного дослідження. Види експериментів. Надійність і валідність експериментальних даних. Типові задачі збору й аналізу експериментальних даних у педагогіці.

Тема 2. Статистичні методи обробки даних у педагогіці

Основи теорії вимірювань. Шкали вимірювань. Допустимі перетворення результатів вимірювання. Використання шкал вимірювань у педагогічних дослідженнях. Агреговані та комплексні оцінки.

Описова статистика в педагогіці.

Визначення достовірності збігу та відмінностей експериментальних даних. Основні статистичні критерії визначення збігу та відмінностей експериментальних даних. Алгоритм вибору статистичного критерію визначення збігу та відмінностей експериментальних даних.

Сучасне програмне забезпечення для статистичного аналізу.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем семінарських занять	Кількість годин
1.	Сучасні методи педагогічних досліджень як складова дисертаційної роботи	2
	Разом	2

Тема 1. Сучасні методи педагогічних досліджень як складова дисертаційної роботи

Питання для обговорення:

1. Практичне застосування сучасних методів педагогічних досліджень
 - 1.1. Кількісні методи в експериментальних і квазіекспериментальних дослідженнях
 - 1.2. Кількісні методи в неекспериментальних дослідженнях
 - 1.3. Якісні методи досліджень
 - 1.4. Змішані методи
2. Педагогічне експериментальне дослідження як складова дисертаційного дослідження
 - 2.1. Підготовка педагогічного експерименту. Програма експерименту
 - 2.2. Проведення педагогічного експерименту
 - 2.3. Підсумки експерименту. Представлення результатів експериментального дослідження в усній та письмовій формах

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин
1.	Визначення достовірності збігу та відмінностей експериментальних даних за шкалою відношень	2
2.	Визначення достовірності збігу та відмінностей експериментальних даних за порядковою шкалою	2
	Разом	4

Тема 1. Визначення достовірності збігу та відмінностей експериментальних даних за шкалою відношень

Питання для обговорення:

1. Алгоритм визначення достовірності збігу та відмінностей експериментальних даних за шкалою відношень
2. Програмна реалізація статистичного опрацювання даних, виміряних за шкалою відношень

Практичне завдання:

3. Визначити достовірність збігу (відмінностей) даних, виміряних за шкалою відношень

Тема 2. Визначення достовірності збігу та відмінностей експериментальних даних за порядковою шкалою

Питання для обговорення:

1. Алгоритм визначення достовірності збігу та відмінностей експериментальних даних за порядковою шкалою
2. Програмна реалізація статистичного опрацювання даних, виміряних за порядковою шкалою

Практичне завдання:

3. Визначити достовірність збігу (відмінностей) даних, виміряних за порядковою шкалою

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Сучасні наукові методи досліджень в педагогіці» спрямований на закріплення теоретичних знань, на набуття й удосконалення практичних навичок і вмінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 3 тем (від 4 до 10 годин).

Кожна самостійна робота передбачає виконання письмового завдання.

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного семінарського/практичного заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

№ з/п	Назви тем самостійних робіт	Кількість годин
1	Дайте визначення та наведіть приклади кількісних, якісних і змішаних методів досліджень. Охарактеризуйте можливості їх застосування в експериментальних, квазіекспериментальних та неекспериментальних дослідженнях. Опишіть, які з розглянутих методів Ви плануєте використати (або використовуєте) у дисертаційній роботі. (письмова робота на 2-3 аркуші формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на занятті)	6
2	Розробіть проєкт програми експерименту Вашої дисертаційної роботи. (письмова робота на 1-2 аркуші формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на занятті)	4

3	Проаналізуйте запланований у Вашій дисертаційній роботі експеримент. Створіть алгоритм опрацювання очікуваних результатів експерименту. (письмова робота на 2-4 аркуші формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 12, одинарний інтервал, з подальшим захистом положень на занятті)	10
	Разом	20

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:
за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

- словесні - розповідь, пояснення, лекція;
- наочні - демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль успішності засвоєннями аспірантами навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування й оцінювання знань під час семінарських і практичних занять, виконання аспірантами самостійної роботи, проведення та перевірки письмових контрольних тестувань.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Очікувані результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються на першому занятті в семестрі. Враховуються бали, набрані на заняттях і під час підсумкового іспиту. При цьому обов'язково враховуються: присутність і

активність здобувача під час заняття; недопустимість пропусків і запізень на заняття; користування мобільним телефоном або іншими пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів на 1 семестр, із них 85 балів здобувач може отримати впродовж роботи на семінарських, лекційних, практичних заняттях, 15 балів – на заліку.

Схема нарахування балів з дисципліни подано в таблиці.

Таблиця

Поточне оцінювання, самостійна робота, залік								Підсумковий контроль	Сума
Т1				Т2				15	100
Л	С	С/р 1	С/р 2	Л	П/р 1	П/р 2	С/р		
5	10	15	10	5	10	10	20		

Скорочення: Л – лекція; С – семінар; П/р – практична робота; С/р – самостійна робота.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій – рукопис.
2. Методичні рекомендації з підготовки до семінарських та практичних занять з дисципліни «Сучасні наукові методи досліджень в педагогіці» – рукопис.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Cohen L., Manion L., Morrison K. Research methods in education. 8th ed. Taylor & Francis Group, 2017. 944 p.
2. Flick U. SAGE handbook of qualitative data collection. SAGE Publications, Limited, 2018. 736 p.

3. Lambert M. Practical research methods in education an early researcher's critical guide. Routledge, 2019. 172 p.
4. Li W., Khan Q., Liping P. Research methods in education. SAGE Publications India Pvt, Ltd., 2018. 608 p.
5. Research methods and methodologies in education / R. Coe et al. 3rd ed. London : SAGE Publications Ltd, 2021. 464 p.
6. Бідюк П. І., Терентьєв О. М., Присяжніна-Жарова Т. І. Прикладна статистика : навч. посіб. Вінниця : ПП "ТД"Едельвейс і К", 2013. 304 с.
7. Роїк М. В., Присяжнюк О. І., Денисюк В. О. Огляд програмних засобів статистичного аналізу даних. *Ефективна економіка*. 2017. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5676>
8. Тверезовська Н. Т., Сидоренко В. К. Методологія педагогічного дослідження : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2013. 440 с.
9. Шкляр В. М. Використання статистичних методів у педагогічних дослідженнях. *ScienceRise*. 2015. Vol. 12, 5 (17). P. 39. URL: <https://doi.org/10.15587/2313-8416.2015.57049> (date of access: 30.05.2022).

Додаткова

1. Denzin N. K., Lincoln Y. S. The SAGE handbook of qualitative research. 5th ed. Sage, 2018. 1688 p.
1. Egbert J., Sanden S. Foundations of education research. Understanding theoretical components. 2nd ed. Routledge, 2019. 180 p.
2. Froehlich D. E., Hobusch U., Moeslinger K. Research methods in teacher education: meaningful engagement through service-learning. *Frontiers in education*. 2021. Vol. 6. URL: <https://doi.org/10.3389/feduc.2021.680404> (date of access: 30.05.2022).
3. Lochmiller C. R., Lester J. N. Introduction to educational research: connecting methods to practice. SAGE Publications, Incorporated, 2016. 336 p.
4. Malykhin O. V. & Aristova N. O. (2018). Investigation into participation activity rate of foreign languages teachers in specially focused network pedagogical communities. *The New Educational Review*. 53(3). 227–238. doi: [10.15804/tner.2018.53.3.19](https://doi.org/10.15804/tner.2018.53.3.19)
5. Malykhin O. V., Aristova N. O. (2019) Learning-style based activities in boosting undergraduate students' translation skills: Agrarian sphere translators' training. *The Journal of teaching English for Specific and Academic Purposes*. 7(1). 105–114. doi: [10.22190/JTESAP1901105M](https://doi.org/10.22190/JTESAP1901105M)
6. Malykhin O. V., Aristova N. O. Soft skills development strategies for future teachers of Maths and Natural Sciences in the process of learning English for specific purposes // Підготовка майбутніх учителів фізики, хімії, біології та природничих наук у контексті вимог Нової української школи: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. 20 травня 2021 р., м. Тернопіль. С. 28–31.
7. Malykhin, O., Aristova, N. & Dybkona, L. (2019). [Developing Future English Teachers' Overall Communicative Language Ability: Open Educational Resources Usage](https://doi.org/10.18662/RREM/182). *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. Volume 11, Issue 4 Suppl. 1, pages: 134–155. doi: [10.18662/RREM/182](https://doi.org/10.18662/RREM/182)
8. Malykhin, O., Aristova, N., & Aliksieieva, S. (2022). Boosting Lifelong Learning for General Secondary Schoolteachers: Digital Competence Development Amid Blended Learning. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 819-827. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6859>
9. Malykhin O. V. & Aristova N. O. (2019). Improving computer Engineering and information technologies undergraduate students' training through combination of formal, non-formal and informal learning. *Environment. Technology. Resources*.

- Rezekne, Latvia. Proceedings of the 12th International Scientific and Practical Conference. Vol. II, 208-213. doi: 10.17770/ETR2019VOL2.4113*
10. Malykhin O., Aristova N., Dichek N., Dyka N. (2021) Formation of top job skills of tomorrow among computer engineering and information technologies undergraduate students in the process of learning English. *Vide. Tehnologija. Resursi - Environment, Technology, Resources*, 2, pp. 249-254. doi: [10.17770/etr2021vol2.6642](https://doi.org/10.17770/etr2021vol2.6642)
 11. Malykhin, O., Aristova, N. & Melikova, S. (2021). Soft Skills Development Strategies for Computer Engineering and Information Technologies Undergraduate Students Devised in the Process of Learning English. *Environment. Technologies. Resources. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*, 2, 255-260. doi: <https://doi.org/10.17770/etr2021vol2.6602>
 12. Malykhin, O., Aristova, N., & Kalinina, L. (2022). Schoolteachers-Parents Interactions Amid Distance and Blended Learning: Two-Year Experience of Overcoming Negative Influences of Covid-19. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 454-464. doi:
 13. Malykhin, O., Aristova, N. O., Kalinina, L., & Opaliuk, T. (2021). Developing Soft Skills among Potential Employees: A Theoretical Review on Best International Practices. *Postmodern Openings*, 12(2), 210–232. doi: <https://doi.org/10.18662/po/12.2/304>
 14. Malykhin, O., Aristova, N., Kovalchuk, V., Opaliuk, T. & Yarmolchuk, T. (2020). Higher School Teachers' Digital Competence: Strategies for Self-Assessment and Improvement. *Society. Integratio. Education. Proceedings the International Scientific Conference*. May 22nd 2020, vol. II, 41-51. doi: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2020vol2.4901>
 15. Malykhin, O., Aristova, N., Kovalchuk, V., Popov, R. & Yarmolchuk, T. (2020). The Dichotomy of Information Technologies in Professional Training of Future IT Specialists: The Subject and the Means of Instruction. *Society. Integration. Education. Proceedings the International Scientific Conference*. May 22nd 2020, vol. IV, 527-538. doi: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2020vol4.4888>
 16. Malykhin, O., Usca, S., & Aristova, N. (2021). University lecturers' views on distance education during the Covid-19 pandemic: Ukrainian-Latvian comparative studies. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 5, 145–157. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/725471/>.
 17. Merriam S. B., Tisdell E. J. *Qualitative research: a guide to design and implementation*. 4th ed. Jossey-Bass, 2015. 364 p.
 18. Nind M., Lewthwaite S. Methods that teach: developing pedagogic research methods, developing pedagogy. *International journal of research & method in education*. 2018. Vol. 41, no. 4. P. 398–410. URL: <https://doi.org/10.1080/1743727x.2018.1427057> (date of access: 30.05.2022).
 19. Topuzov, O., Malykhin, O. Aristova, N. The Right Mix of Approaches in the English Language Teaching: Achieving Desired Learning Outcomes in the ESP Classroom. *Society. Integration. Education: Proceedings the International Scientific Conference*, May 22nd 2020. 2020. Vol. V. P. 512–526. URL : <http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/view/4818> doi: [10.17770/SIE2020VOL5.4818](https://doi.org/10.17770/SIE2020VOL5.4818)
 20. Topuzov, O., Malykhin, O., & Aristova, N. (2022). General Secondary Teachers' Views on Educational Process Amid the COvid-19 Pandemic: Two-Year Experience of Blended Learning. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 549-559. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6841>
 21. Topuzov, O., Malykhin, O., Aristova, N.& Shamne, A. (2020). Optimization of University Department Management: The Increase of Foreign Language Teachers' Self-

- Efficacy by Preventing Job Burnout. *The New Educational Review*. Vol. 59. P. 59–71. doi: [10.15804/tner.20.59.1.05](https://doi.org/10.15804/tner.20.59.1.05)
22. Topuzov, O., Malykhin, O., Usca, S., & Aristova, N. (2021). Ukrainian-Latvian comparative studies on university education: common European values and current challenges. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 696–706. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/725971/>.
 23. Topuzov O.M., Shamne A.V., Malykhin O.V., Aristova N.O., Opaliuk T.L. Adaptation Peculiarities of the First-Year Students to University Life: Study on Stress Resistance. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Volume 12. Issue 2. P. 48–59. doi: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.2/265>
 24. Topuzov O. M., Vishnikina L. P., Samoilenko V. M., Yaprnets T. S. Modernization of geographic education at high school: geof ormation training models. [Електронний ресурс]. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. № 5 (73). С. 174–184. URL: https://journal.iitta.gov.ua/public/journals/-1/pageHeaderLogoImage_uk_UA.png
 25. Zahorulko M. Didactic Model of Formation of Research and Diagnostic Skills of Future Primary School Teachers. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. № 56 (2022). С. 233–239. doi: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-1-33>
 26. Zahorulko M. Creating an It-Didactic Environment for Developing Students’ Research Competence. *Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку: збірник матеріалів V міжнародної науково-методичної конференції (м. Одеса, 3-4 лютого 2022 року)*. Одеса: ОНЕУ, 2022. С. 354–355.
 27. Zahorulko M. O. Structural-functional Didactic Model of Formation of Research and Diagnostic Skills of Future Primary School Teachers in the Process of Studying Psychological and Pedagogical Disciplines. *Scientific and pedagogical internship “Traditional education and technological challenges in teaching pedagogical and psychological disciplines in the EU countries” : Internship proceedings, May 16 – June 26, 2022. Wloclawek, 2022. P. 17–21.*
 28. Zahorulko M. O. *Kyiv Museums Continue Working in War Conditions*. *Музейна педагогіка в умовах воєнного стану: збірник матеріалів Міжнародного круглого столу (м. Київ, 26 травня 2022 р.)*. Київ: Національний центр «Мала академія наук України», 2022. С. 289–292.
 29. Акімова О. В., Захарченко Н. В. Статистичні методи в педагогічних дослідженнях. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Vol. 1, no. 20. P. 68–71. URL: <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2020-20-1-14> (date of access: 30.05.2022).
 30. Горват А. А., Молнар О. О., Мінкович В. В. *Методи обробки експериментальних даних з використанням MS Excel*. Ужгород : Вид-во УжНУ “Говерла”, 2017. 160 с.
 31. *Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи : Аналітико-метод. матеріали / ред.: О. М. Топузов, М. В. Головка*. Київ : Пед., 2021. 192 с. URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/Dystantsiyne-navchannia.pdf>.
 32. *Інформатизація освіти і зародження нового освітнього середовища як основи нової Української школи / Л. М. Калініна та ін. Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2017. № 4(140). С. 3–7. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/707992>.
 33. *Інформатизація освіти. Стан та перспективи впровадження / Л. М. Калініна та ін. Директор школи*. 2018. № 9-10 (826). С. 7–16. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/710965>.
 34. Калініна Л. М., Малюга М. М. Програмне забезпечення навчальної дисципліни «Методології дисертаційної роботи» для докторів філософії в галузі освіти. *Проблеми сучасного підручника*. 2018. № 20. С. 126–145. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/710812>.

35. Калініна Л. М. Модернізація управління крізь призму концепції Нової української школи. *Практична філософія і Нова українська школа* : зб. тез Всеукр. науково-практ. конф., м. Київ, 16 трав. 2019 р. Київ, 2019. С. 12–15. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/200250616.pdf>.
36. Калініна Л. М. Науковий дискурс сучасних методологій організаційного механізму управління в сфері освіти. *Рідна школа*. 2017. № 1-2. С. 8–17. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/706725>.
37. Калініна Л. М., Остапенко А. Ф. Розвиток освітньо-інформаційного середовища навчально-виховного комплексу (колегіуму) засобами мережевих технологій та дистанційної освіти. *Український педагогічний журнал*. 2019. № 2. С. 148–154. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718085>.
38. Калініна Л. М., Рогова В. Б. Освітній процес у ракурсі результатів навчання здобувачів освіти. *Світ дидактики: дидактика в сучасному світі* : зб. матеріалів Міжнар. науково-практ. інтернет-конф., м. Київ, 21–22 верес. 2021 р. С. 30–32.
39. Калініна Л. М. Сучасна школа в контексті розвитку Smart–суспільства. *Прикладні наукові розробки та теоретичні дослідження XXI століття* : зб. наук. пр. «ЛОГОС» з матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 15 квіт. 2019 р. Вінниця, 2019. С. 77–81. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/716001>.
40. Калініна Л. М., Топузов О. М., Лапінський В. В. Факторна модель оцінювання ефективності управління закладом загальної середньої освіти та її практичне застосування. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. № 6(80). С. 346–368. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/723308>.
41. Калініна Л. М., Топузов О. М., Лапінський В. В. Факторна модель оцінювання ефективності управління закладом загальної середньої освіти та її практичне застосування. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. № 6(80). С. 346–368. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/723308>.
42. Калініна Л. М., Топузов О. М. Синергетичний контекст активних систем у сфері освіти як змістова компонента підручника для керівника. *Проблеми сучасного підручника*. № 21. С. 192–206. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/713323>.
43. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень : навч. посіб. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2020. 520 с.
44. Липчевська І. Л. Візуалізація в освіті: сучасний підхід до використання наочності. *Світ дидактики: дидактика в сучасному світі* : зб. матеріалів Міжнар. науково-практ. інтернет-конф., м. Київ, 21–22 верес. 2021 р. Київ, 2021. С. 196–197. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/728087/>.
45. Липчевська І. Л. Візуалізація інформації як засіб реалізації концепції Нової української школи. *Інноваційні рішення у початковій школі: досвід впровадження концепції НУШ* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 27–28 листоп. 2019 р. Київ, 2019. С. 61–63. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/720622/>.
46. Липчевська І. Л. Засоби наочності у початковій освіті: аспект використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи* : матеріали VI Міжнар. науково-практ. конф., м. Запоріжжя, 12–18 трав. 2020 р. 2020. URL: https://drive.google.com/file/d/1zRJ_kH2acw1pLqhuMN5ofxseerBTbaMi/view.
47. Малихіна В. М. Математичні та статистичні методи аналізу результату педагогічного дослідження. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2012. Т. 2, № 22 (257). С. 42–49. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2012_22\(2\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2012_22(2)_8).
48. Малихін О. В. Аспектний аналіз категорій пізнавальна самостійність і пізнавальна активність у контексті організації самостійної навчальної діяльності студентів. *Рідна школа*. 2011. № 3. С. 25–29.

49. Малихін О. В. Дидактичні механізми формування рефлексивної компетентності студентів. *Проблеми освіти*. 2015. С. 206–2011.
50. Малихін О. В., Загорулько М. О. Методологічні основи визначення дидактичних умов у дослідженнях з теорії навчання. *Стратегії інтеріоризації змісту професійної підготовки майбутніх філологів: теорія і практика* : монографія. Київ, 2018. С. 45–17.
51. Малихін О. В. Ієрархія компетентностей сучасного педагога. *1025 – річчя історії освіти в Україні : традиції, сучасність та перспективи*. 2014. С. 65–75. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/6849>.
52. Малихін О. В. Індивідуалізація професійно орієнтованого навчання та самонавчання іноземних мов у вищій педагогічній школі. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2011. № 1.
53. Малихін О. В. Інформаційно-навчальне середовище як засіб ефективної організації самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: педагогіка*. 2010. № 3. С. 33–38.
54. Малихін О. В. Методологічні основи визначення дидактичних умов у дослідженнях з теорії навчання (у вищій школі). *Наукові праці. Педагогіка*. 2013. Т. 215, № 203. С. 11–14. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2013/215-203-2.pdf>.
55. Малихін О. В. Педагогічне моделювання системи організації самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів. *Молодь і ринок*. 2010. № 11. С. 21–27.
56. Малихін О. В. Самореалізація майбутнього вчителя через систему організації самостійної навчальної діяльності як засіб формування його акмеологічності. *Акмеологія–наука XXI століття* : матер. IV Міжнар. науково-практ. конф., м. Київ, 30 трав. 2014 р.
57. Малихін О. В. Формування індивідуальних стратегій навчання засобами комп'ютерних технологій як педагогічна проблема. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: педагогічні науки*. 2016. № 133. С. 124–126.
58. Малихін О. В., Арістова Н. О., Ярмольчук Т. Г. Формування та розвиток цифрової компетентності викладачів в системі безперервної освіти як основа успішної професійної діяльності. Актуальні проблеми вищої професійної освіти (20 березня 2020 р., Київ) : збірник наукових праць / за загальною редакцією Л. В. Барановської. Київ : НАУ, 2020. С. 132–134. URL: <http://kppro.nau.edu.ua/files/Konfer2020.pdf>
59. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / ред.: В. Г. Кремень, В. І. Луговий, О. М. Топузов. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. URL: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>.
60. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / ред.: В. Г. Кремень, В. І. Луговий, О. М. Топузов. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. URL: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>.
61. Ротаньова Н. Ю., Дяченко О. Ф. Організація педагогічного експерименту: етапи проведення та математичні методи аналізу результатів. *Фізико-математична освіта*. 2020. Vol. 25, no. 3. URL: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2020-025-3-013> (date of access: 30.05.2022).
62. Сейко Н., Андрійчук Н. Якісні та кількісні методи дослідження в курсі «методологія наукових досліджень» для майбутніх соціальних працівників. *Нові технології навчання*. 2020. № 94. С. 299–305.

63. Топузов О.М. Експеримент у педагогічній науці і практиці: педагогічні інновації в системі загальної середньої освіти / О.М. Топузов // Директор школи, лицею, гімназії. – 2014. – №1–4. – С. 135–140.
64. Топузов О. М., Головка М. В. Модернізація загальної середньої освіти як умова професійного розвитку особистості. *Nauka. Edukacja, wychowanie i praca. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi doktorowi habilitowanemu Franciszkowi Szloskowi*. 2018. С. 98–107.
65. Топузов О. М., Засєкіна Т. М. Науково-методичний супровід нової української школи. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2021. Т. 3, № 2. С. 1–7. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/200>.
66. Топузов О. М. Компетентнісні засади сучасного підручникотворення. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 3. С. 36–47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2015_3_5.
67. Топузов О. М. Науковий супровід модернізації змісту базової середньої освіти: проблеми і виклики. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 4. С. 29–36. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-4-29-36>.
68. Топузов О. М. Організаційно-педагогічні проблеми підготовки вчителя Нової української школи. *Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 18–19 квіт. 2018 р. 2018. С. 18–20.
69. Топузов О. М. Освітнє партнерство в системі загальної середньої освіти: теорія і методологія : монографія. Київ : Пед. думка, 2021. 160 с. URL: <https://doi.org/10.32405/978-966-603-2-2021-160>.
70. Топузов О. М. Педагог як творець особистості цифрової доби. *Практична філософія і Нова українська школа* : Зб. тез Всеукр. науково-практ. конф., м. Київ, 16 трав. 2019 р. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/716270/1/Топузов%20О.М. practical philosophy theses 2 p%20\(2\).pdf](https://lib.iitta.gov.ua/716270/1/Топузов%20О.М. practical philosophy theses 2 p%20(2).pdf).
71. Топузов О.М., Малихін О.В., Опалюк Т.Л. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя : навч. посібник. Київ : Педагогічна думка, 2018. 292 с.
72. Топузов О. М. Проектування інформаційно-освітнього середовища навчальних закладів у сучасному суспільстві. *Український педагогічний журнал*. 2017. № 1. С. 26–36. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/514>.
73. Топузов О.М., Малихін О.В., Ярмольчук Т.М. Модель стратегії формування готовності майбутніх фахівців з інформаційних технологій до професійної діяльності. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 77. №3. С. 205–222. URL : <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3351>
DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v77i3.3351>

УДК 37.014:167.0018(0.034.2)

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 12 від «31» серпня 2022 р.).

Малихін О. В., Ліпчевська І. Л. Сучасні наукові методи досліджень в педагогіці. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» / О. В. Малихін, І. Л. Ліпчевська. [Електронне видання]. – Київ: Педагогічна думка, 2023. – 17 с.

DOI: 10.32405/978-966-644-692-6-2022-16

ISBN 978-966-644-692-6

Рецензент:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент, головний науковий співробітник відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2023 рік

© Педагогічна думка, 2023 рік

© Малихін Олександр Володимирович, 2023 рік

© Ліпчевська Інна Леонідівна, 2023 рік